

0001

۵۰

۱

۲۹۲

دفتر انتظامی و مطبعی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

میرشناسه	:	فتاحی، کمال، ۱۳۳۸ -
عنوان و نام پدیدآور	:	راه و رسم عروسی‌ها در پرتو پیوند مهر همیشه فروزان و ماه همیشه تابان / مولف کمال فتاحی
مشخصات نشر	:	قم: شکوری، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	:	۲۹۲ ص.
شابک	:	978-964-2961-31-3
وضعیت فهرست‌نویسی	:	فیا.
یادداشت	:	کتابنامه: ص. ۲۹۱ - ۲۹۲؛ همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع	:	زناشویی (اسلام) - آداب و رسوم
موضوع	:	اسلام و موسیقی
موضوع	:	موسیقی (فقه)
رده‌بندی کنگره	:	۱۳۹۷ ۲ ر ۲ / ۲ / ۲۵۳ BP
رده‌بندی دیویی	:	۲۹۷ / ۶۴۲
شماره کتاب‌شناسی	:	۹۷۱۳۸۷۵

انتشارات شکوری

نام کتاب: راه و رسم عروسی‌ها در پرتو پیوند مهر همیشه فروزان و ماه همیشه تابان
 نویسنده: کمال فتاحی
 ناشر: شکوری
 نوبت چاپ: اول / زمستان ۱۳۹۷
 قطع و صفحه: رقعی ۲۹۲ صفحه
 شمارگان: ۵۰۰ جلد
 قیمت: ۱۵۰۰۰ تومان
 شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۹۶۱-۳۱-۳
 مرکز پخش: قم / نوروزی ۰۹۱۲۷۴۷۹۰۹۳
 کلیه حقوق این اثر برای نویسنده محفوظ است.

راه و رسم عروسی مادر پرتو پیوند

مهر همیشه فروزان و ماه همیشه تابان

چگونه ازدواج آگاهانه، عاقلانه و به دور از گناه داشته باشیم

کمال فتاحی

به نام پیوند دهنده‌ی دلها

مَلِکَا ذکر تو گویم که تو پاکی و خدایی
نروم جز به همان ره که توام راهنمایی

هدیه

این کتاب هدیه‌ای است به همه‌ی جوانان پاک‌دل که
خورشید ایمان به خدا را در قلب خویش فروزان
کرده و احکام اسلام را الگو و راهنمای زندگی
خویش قرار داده‌اند، و هدیه‌ای به همه‌ی خانواده‌ها
که اسلام را سرمشق زندگی قرار داده و از کانون
خانواده گلستانی معطر ساخته‌اند.

از خاندان پیامبر ﷺ تقلید کنید

بهترین دخترهای عالم حضرت زهرا علیها السلام بود. بهترین پسرهای عالم و بهترین دامادها هم، حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام بود. ببینید این‌ها چگونه ازدواج کردند؟

هزاران جوان زیبا و با اصل و نسب و قدرتمند و محبوب به یک تار موی علی بن ابی طالب علیه السلام نمی‌ارزند. هزاران دختر زیبا و با اصل و نسب هم به یک تار موی حضرت زهرا علیها السلام نمی‌ارزند.

آنهايي که، هم از لحاظ معنوی و الهی آن مقامات را داشتند، هم بزرگان زمان خودشان بودند.

ایشان دختر پیامبر صلی الله علیه و آله بود، رئیس جامعه اسلامی، حاکم مطلق. او هم که سردار درجه‌ی یک اسلام بود.

ببینید چطوری ازدواج کردند؟ چه جور مهریه‌ی کم، چه جور جهیزیه‌ی کم. همه چیز با نام خدا و با یاد او. اینها برای ما الگو هستند.

مقام معظم رهبری

مطلع عشق

قسمتی از کتاب یادت باشد

دوم آبان عید غدیر سال نود و دو روز برگزاری جشن عروسی ما بود، با حمید نیت کردیم برای اینکه در مراسم عروسیمان هیچ گناهی نباشد سه روز روزه بگیریم. عروسی خیلی خوبی داشتیم، همیشه به خود حمید هم می‌گفتم که از عروسی راضی بودم، هم گناه نبود، هم ساده بود، هم دلخوری پیش نیامد. حمید خیلی همراه بود و اصلاً به من سخت نگرفت، تنها اصرارش بر این بود که در عروسی گناه نباشد، برای غذا کوبیده همراه با سالاد سفارش داده بودیم، حساس بود که غذا به اندازه باشد و اسراف نداشته باشیم.^۱

بیان مقام معظم رهبری در مورد کتاب در جلسه خبرگان رهبری سال ۹۷

یک کتابی تازه خوانده‌ام که خیلی برای من جالب بود، دختر و پسر جوان - زن و شوهر - متولدین دهه‌ی ۷۰، می‌نشینند برای این که در جشن عروسی‌شان گناه انجام نگیرد، نذر می‌کنند سه روز روزه بگیرند! به نظر من این را باید ثبت کرد در تاریخ که یک دختر و پسر جوان برای این که در جشن عروسی‌شان ناخواسته خلاف شرع و گناهی انجام نگیرد، به خدای متعال متوسل می‌شوند، سه روز روزه می‌گیرند.

پسر عازم دفاع از حریم حضرت زینب علیها السلام می‌شود، گریه‌ی ناخواسته‌ی این دختر، دل او را می‌لرزاند، به این دختر، به خانمش می‌گوید که گریه تودل مرا لرزاند، اما ایمان من را نمی‌لرزاند! و آن خانم می‌گوید که من مانع رفتن تو نمی‌شوم، من نمی‌خواهم از آن زن‌هایی باشم که در روز قیامت پیش فاطمه‌ی زهرا علیها السلام سرافکنده باشم!

در نسل جوان ما یک چنین عناصری حضور دارند، یک چنین حقیقت‌های درخشانی حضور دارند.

فهرست

۲۱	پیش‌گفتار
۲۱	ارزش ازدواج
۲۲	شب عروسی شب شادی و سرور
۲۷	شادباش‌گویی و مجالس تأسف‌برانگیز
۲۸	رسوم ناپسند در شهرها
۲۹	رسوم ناپسند در روستاها
۳۱	تاریخ و پیشینه‌ی غنا و موسیقی

فصل اول: غنا، آواز، یا آوازخوانی یا خوانندگی

۴۱	آواز یا غنا
۴۲	حکم غنا یا آواز
۴۳	غنا و موسیقی چیست؟

- ۴۵ مواردی که غنا و موسیقی حرمت بیشتری دارد و گناه بالاتر است.....
- ۴۶ احکامی که در ارتباط با غنا حرام مطرح است.....
- ۴۹ مواردی که گوش دادن و بهره‌گیری از غنا (خوانندگی) جایز است....
- ۴۹ ملاکی حرمت غنا.....
- ۵۰ غنای کودکان.....
- ۵۱ صدای مداحی زن.....
- ۵۲ صدای گریه زن.....
- ۵۲ صدای خنده زن.....
- ۵۳ صدای تلاوت زن.....
- ۵۳ صدای دکلمه زن.....
- ۵۴ صدای کودکان زن.....
- ۵۴ همخوانی زنان.....
- ۵۵ جمع خوانی زن و مرد.....
- ۵۵ آواز زن برای شوهر.....
- ۵۶ آوازخوانی یا غنا در مراسم عروسی.....
- ۵۶ آوازخوانی زن.....
- ۶۱ جشن میلاد امامان.....
- ۶۳ بعضی از آثار سوء غنا یا آواز حرام.....
- ۶۷ غنا در وقت مشایعت عروس.....

فصل دوم: موسیقی

- ۷۱ موسیقی.....

- ۷۲ موسیقی حرام کدام است
- ۷۷ مواردی که غنا و موسیقی حرمت بیشتری دارد و گناه بزرگتر است
- ۷۸ طرب و لهو
- ۷۸ مرجع تشخیص موسیقی
- ۷۹ معیار حرام بودن موسیقی لهوی بودن است یا محتوا؟
- ۸۱ بهره‌گیری از غنا و موسیقی مشکوک از نظر آثار وضعی
- ۸۳ ملاک حرمت موسیقی
- ۸۳ احکامی که در ارتباط با موسیقی حرام مطرح است
- ۸۴ آموزش موسیقی
- ۸۷ سخنی از مقام معظم رهبری
- ۸۸ حکم نوازندگی
- ۸۸ دف زدن
- ۸۹ حکم ساز
- ۹۰ زدن روی ظروف پلاستیکی و حلبی
- ۹۰ موسیقی متن
- ۹۱ موزیک متن فیلم
- ۹۱ موسیقی درمانی
- ۹۴ موسیقی بدون تأثیر
- ۹۵ موسیقی نیروبخش
- ۹۵ موسیقی تفریحی

۹۶	 موسیقی غم‌انگیز
۹۶	 موسیقی کوتاه
۹۶	 موسیقی ناخواسته
۹۸	 موسیقی اتوبوس
۹۸	 آهنگ مشکوک
۹۹	 موسیقی تحریک همسر
۹۹	 موسیقی عروسی
۱۰۴	 نشر کتاب موسیقی
۱۰۴	 نگه‌داری آلات موسیقی
۱۰۵	 چاپ آگهی موسیقی
۱۰۵	 نمایشگاه آلات موسیقی
۱۰۶	 نمایش آلات موسیقی
۱۰۶	 تکثیر نوار موسیقی
۱۱۲	 پخش موسیقی از رادیو و تلویزیون
۱۱۶	 موسیقی و نهی از منکر
۱۱۷	 موسیقی خوابگاه
۱۱۸	 نوار غیرقانونی
۱۱۸	 موسیقی خارج از کشور
۱۱۸	 موسیقی سنتی و غربی
۱۱۹	 مواردی که بهره‌گیری و استماع (گوش دادن) موسیقی جایز است

برخی از آثار سوء موسیقی حرام ۱۲۱

فصل سوم: کف زدن

دست زدن در عروسی ۱۲۷

دست زدن در میلاد ائمه علیهم السلام ۱۲۸

دست زدن برای تشویق ۱۲۹

دست زدن در مساجد ۱۲۹

فصل چهارم: رقص

رقص ۱۳۳

رقصیدن انسان به دور از چشم دیگران ۱۳۴

رقص زن برای شوهر خودش ۱۳۵

رقص مرد برای همسرش ۱۳۶

رقص زن و شوهر ۱۳۶

رقص زن در میان زنان دیگر ۱۳۷

رقص زن برای زن ۱۳۸

رقص داماد ۱۳۸

رقص مرد در میان مردان دیگر ۱۳۹

رقص مرد برای مرد ۱۴۰

رقص زن یا مرد در میان محارم خودش ۱۴۰

رقص زن برای مرد محرم ۱۴۱

رقص زن در معرض دید مردان نامحرم ۱۴۱

۱۴۲.....	رقص زن برای مرد نامحرم
۱۴۲.....	رقص مرد در معرض دید زنان نامحرم
۱۴۳.....	حکم رقصاندن بچه‌ها
۱۴۳.....	رقص نابالغ
۱۴۳.....	رقص ورزشی
۱۴۴.....	حکم رقص به جهت درمان (به توصیه‌ی روان‌پزشک یا روان‌شناس)
۱۴۴.....	رقص به قصد ورزش یا بدن‌سازی (رقص ایروبیک)
۱۴۵.....	انواع رقص
۱۴۵.....	رقص با چوب
۱۴۶.....	رقص برای آموزش
۱۴۶.....	حکم پایکوبی رایج در برخی از مناطق اسلامی
۱۴۶.....	حکم نگاه کردن به رقص به صورت حضوری یا از تصویر
۱۴۷.....	آموزش رقص و ایجاد مراکز مربوط به آن
۱۴۸.....	فیلم رقص

فصل پنجم: احکام اختلاط و پوشش در عروسی

۱۵۱.....	احکام مجالس اختلاط (مخلوط بودن زن و مرد در عروسی)
۱۵۳.....	احکام پوشش در عروسی
۱۵۵.....	خوش‌بویی زن

فصل ششم: مراعات حق الناس و شرایط و آداب شادی

۱۵۹.....	مراعات حق الناس
----------	-----------------

نمونه‌هایی از حق الناس در ازدواج	۱۶۱
شادی و سرور	۱۶۳
شرایط و آداب شادی	۱۶۳
۱. گناه و معصیت نباشد	۱۶۴
۲. همراه با اذیت و آزار نباشد	۱۶۴
۳. لهو نباشد	۱۶۵
زبان حال موسیقی حرام	۱۶۶
۴. میانه روی در شادی	۱۶۶

فصل هفتم: پیوند مهر و ماه

قرآن کریم و معرفی الگو	۱۶۸
پیوند مهر و ماه	۱۷۰
عقد آسمانی	۱۷۳
پیشنهاد اصحاب به علی علیه السلام	۱۷۴
خواستگاری علی علیه السلام از فاطمه علیها السلام	۱۷۶
جریان خواستگاری از زبان حضرت علی علیه السلام	۱۷۹
مهریه ی فاطمه علیها السلام	۱۸۰
مهرالسنة	۱۸۲
جهیزیه حضرت زهرا علیها السلام	۱۸۳
صورت جهیزیه فاطمه علیها السلام	۱۸۴
وسایلی که حضرت علی علیه السلام برای زندگی تهیه کرده بود	۱۸۵

- ۱۸۵..... مجلس عقد
- ۱۸۶..... خطبه‌ی پیامبر ﷺ و خواندن صیغه عقد
- ۱۸۹..... خطبه‌ی ازدواج علی ﷺ
- ۱۹۲..... ستایش پیامبر از دخترش
- ۱۹۵..... آماده‌سازی منزل عروس و داماد
- ۱۹۶..... جشن عروسی
- ۲۰۰..... انفاقی بی نظیر و بس بزرگ
- ۲۰۱..... عطای پروردگار
- ۲۰۷..... بهترین یاور
- ۲۰۹..... سفارش‌های پیامبر ﷺ به فاطمه ﷺ
- ۲۱۰..... سفارش‌های پیامبر ﷺ به علی ﷺ
- درس‌هایی برای جوانان و پدران و مادران از ازدواج علی ﷺ و فاطمه ﷺ
- معادن ادب و ایمان و تقوا و عقلانیت و صداقت و حیا و امانت و در
- مجموع اخلاق و دین‌باوری
- ۲۱۲..... ۱. سرعت بخشی در ازدواج دختران
- ۲۱۲..... ۲. دعا برای داشتن دامادی شایسته
- ۲۱۲..... ۳. ملاک‌ها و معیارهای گزینش داماد از نظر رسول خدا ﷺ و فاطمه
- ۲۱۲..... زهرا ﷺ
- ۲۱۲..... کرامت خداوند متعال به حضرت زهرا ﷺ
- ۲۱۴..... نشانه ایمان مرد

- نشانه‌های ایمان زن - دین‌باوری ۲۱۴
۴. ادب ۲۱۵
۵. ایمان و ادب ۲۱۶
۶. ادب، تقوا، حیا ۲۱۷
۷. صداقت و عقلانیت و ادب ۲۱۹
۸. امین بودن ۲۲۰
۹. «کفو» و هم‌تابودن ۲۲۱
۱۰. دقت در انتخاب ۲۲۲
۱۱. روش خواستگاری ۲۲۳
۱۲. اجازه دختر ۲۲۳
۱۳. احترام به نظر والدین در ازدواج ۲۲۳
۱۴. نشانه‌های رضایت دختر ۲۲۴
۱۵. مهریه سبک ۲۲۵
۱۶. رضایت داماد از مهریه ۲۲۶
۱۷. ساده‌زیستی ۲۲۶
۱۸. اصل تعاون و همکاری ۲۲۷
۱۹. عقد آشکار و خواستگاری پنهان ۲۲۸
۲۰. جاری شدن صیغه عقد به وسیله عالم ربّانی ۲۲۸
۲۱. سجده شکر ۲۲۸
۲۲. قدردانی داماد از پدر زن ۲۲۸

- ۲۲۸ ۲۳. حفظ کرامت زن
- ۲۲۸ ۲۴. مراعات حال داماد
- ۲۲۹ ۲۵. ولیمه‌ی عروسی
- ۲۲۹ ۲۶. کادوی عروسی
- ۲۳۰ ۲۷. طبع بلند داماد
- ۲۳۰ ۲۸. روز مهمانی، شب عروسی
- ۲۳۱ ۲۹. سواره بودن عروس
- ۲۳۱ ۳۰. پوشش کامل عروس
- ۲۳۱ ۳۱. دعوت نیازمندان
- ۲۳۱ ۳۲. اتفاق در راه خدا
- ۲۳۲ ۳۳. صدقه دادن برای دفع بلا
- ۲۳۳ ۳۴. شادی در عروسی
- ۲۳۳ ۳۵. تکبیر گفتن همراه عروس
- ۲۳۴ ۳۶. تواضع داماد
- ۲۳۴ دستور حکیمانه
- ۲۳۵ هفتاد رحمت
- ۲۳۶ ۳۷. دعای شب عروسی
- ۲۳۷ ۳۸. خواندن نماز در شب زفاف
- ۲۳۷ ۳۹. دعا کردن بعد از سفره‌ی ضیافت
- ۲۳۸ ۴۰. خانه‌ی اجاره‌ای

۲۳۸	۴۱. بصیرت فاطمی در شب عروسی
۲۳۹	از دواج جویبر با ذلفا دختر رئیس قبیله
۲۴۱	شب زفاف ملا صالح مازندرانی و آمنه بیگم
۲۴۴	۴۲. الگویی برای همه در طول تاریخ
۲۴۵	نتایج درخشان
۲۴۶	هشدار مهم
	فصل هشتم: چگونه جشنی شاد و بدون گناه داشته باشیم
۲۴۹	نگاه درست
۲۴۹	برنامه‌های شادی بخش
۲۵۰	پرسش‌های قرآنی
۲۵۱	پرسش‌های گوناگون
۲۵۲	مسابقه ضرب‌المثل
۲۵۳	نمونه‌هایی از خنده و شادی در قرآن کریم
۲۵۳	لبخند بر لبان همسر پیامبر
۲۵۴	خنده پیامبر الهی سلیمان علیه السلام
۲۵۵	راز خنده‌ی رسول خدا صلی الله علیه و آله
۲۵۶	تبسم پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله
۲۵۶	خنده پیامبر صلی الله علیه و آله
۲۵۷	خاطره‌ها و لطیفه‌ها
۲۵۸	اشاره

- ۲۵۹ پول هدیه
- ۲۵۹ پیرزن بی دندان به بهشت نمی رود
- ۲۵۹ زبان سرخ سر سبز دهد بر باد
- ۲۶۰ پیوزن و سیاه به بهشت نمی روند!
- ۲۶۱ ازدواج نصف عبادت
- ۲۶۲ لطیفه‌ای در ازدواج آسان
- ۲۶۲ شاکر و صابر هر دو اهل بهشت
- ۲۶۳ عاشق کیست؟
- ۲۶۴ حضرت آدم علیه السلام
- ۲۶۴ پیشنهاد ازدواج
- ۲۶۴ زن شکارچی
- ۲۶۴ دختر قاضی مَر و
- ۲۶۵ شعار زندگی
- ۲۶۵ شب عروسی
- ۲۶۶ بهترین هدیه
- ۲۶۶ خدای خواستگارها
- ۲۶۶ مزاح ام ایمن با رسول خدا صلی الله علیه و آله
- ۲۶۷ لطیفه‌ای در اخلاق
- ۲۶۷ تکبر و غرور
- ۲۶۷ اداره کردن زن!
- ۲۶۸ مرد زشت و زن زیبا!

۲۶۸	مقصر اصلی؟
۲۶۸	زبان مادری!
۲۶۹	سنّ دقیق!
۲۶۹	پرچانگی
۲۶۹	زن ذلیل!
۲۶۹	تلافی
۲۶۹	وسيله امتحان!
۲۷۰	پند کشیش!
۲۷۰	فرق حوّا!
۲۷۰	سیاست مردانه!
۲۷۰	دخترها
۲۷۰	فرق آقا با خانم
۲۷۱	مکر زنان!
۲۷۱	تقاضای غیر مستقیم!
۲۷۱	شوخی پیامبر ﷺ و علی علیه السلام
۲۷۲	رفتار کریمانه
۲۷۲	سفارش حضرت امام به زوج‌های جوان
۲۷۲	خنده و شادی از دیدگاه شاعران
	امام حسین علیه السلام شاه‌داماد ایرانیان، شهربانو نو عروس حضرت فاطمه علیها السلام و
۲۷۳	علی علیه السلام
۲۷۸	شعر و سرود

- ۲۷۸ عروسی حضرت زهرا (ع)
- ۲۷۹ زن خوب
- ۲۷۹ به افتخار عروس و داماد
- ۲۸۰ محور عشق
- ۲۸۰ گل لبخند
- ۲۸۱ یارب مبارک باد این عروسی
- ۲۸۲ رباعیات
- ۲۸۳ دو دسته گل
- ۲۸۴ سروده‌ی عارفانه - شاه جهان
- ۲۸۵ تاباد چنین بادا
- ۲۸۵ پیام عشق
- ۲۸۶ گزارش مباحثات
- ۲۸۷ گفت‌وگوی مهر و ماه
- ۲۸۹ پیمان‌نامه همسران
- ۲۹۰ منابع و مآخذ

پیش گفتار

ارزش ازدواج

ازدواج یکی از موهبت‌های بزرگ الهی به فرزندان آدم است که در سایه آن زن و مرد احساس آرامش می‌کنند. آفرینش انسان‌ها به گونه‌ای است که هر یک از زن و مرد برای ادامه زندگی، احساس نیاز به یکدیگر داشته و همدیگر را تکیه‌گاه خویش می‌دانند.

پیامبر بزرگ اسلام فرمود: «هیچ بنایی (قراردادی) در اسلام، نزد خدا محبوب‌تر از ازدواج نیست. و هر کس می‌خواهد خداوند را پاک و پاکیزه ملاقات کند، باید با همسر، خدا را ملاقات نماید.»^۱

و در بیانی دیگر فرمود: برای وسعت رزق زن بگیرید؛ زن برکت

دارد.^۲

۱. محدث نوری، مستدرک الوسائل، ج ۱۴، ص ۱۵۳.

۲. وسائل الشیعه، ج ۲۰، ص ۵۹.

از امام صادق علیه السلام روایت شده است: حضرت آدم علیه السلام حواء علیها السلام را در خواب دید، پس از بیدار شدن عرض کرد: خدایا! این موجود که بود که مرا آرامش بخشید؟

خداوند فرمود: این کنیز من است و تو هم بنده من. هیچ موجودی را گرامی تر از شما دو نفر نیافریدم، ... آدم عرض کرد: خدایا! این کنیز تو، «حواء»، مراد دل‌نازک و مهربان نموده است؛ برای چه کسی او را آفریدی؟
خداوند فرمود: او را برای تو آفریدم تا در بهشتم تنها نباشی.
آدم عرض کرد: خدایا! پس او را به ازدواجم درآور.

خداوند فرمود: او را همسر تو قرار دادم به شرط این که مصالح دینم را به او بیاموزی و بر نعمت وجود او شکرگزارم باشی...^۱
در روایتی دیگر: مردی خدمت امام باقر علیه السلام رسید، حضرت به او فرمود: آیا همسر داری؟ عرض کرد: نخیر. امام فرمود: من دوست ندارم که همه دنیا از برای من باشد اما یک شب بدون همسر بخوابم، سپس حضرت فرمود: دو رکعت نمازی که مرد همسردار می‌خواند، ثوابش از روزه‌داری و شب‌زنده‌داری مرد مجرد و بی همسر بیشتر است.^۲

شب عروسی شب شادی و سرور

از سوی دیگر اسلام عزیز جهت تأمین سعادت دنیا و آخرت انسان‌ها، آداب و احکام چگونه ازدواج کردن را بیان نموده است. شب عروسی باید

۱. محدث نوری، مستدرک الوسائل، ج ۱۴، ص ۳۲۵.

۲. علامه طبرسی، مکارم الاخلاق، ص ۱۹۷.

همراه با سرور و شادی باشد، برگزاری عروسی سرد و خاموش، هرگز مطلوب اسلام نبوده و نیست، اما باید توجه داشت مجلس شادمانی وقتی ارزش دارد که در آن نافرمانی آفریننده فرح و شادی صورت نگیرد.

نه خشکی و زمختی و نه بی‌پروایی و لابلایی‌گری، بلکه شاد بودن و شاد کردن دیگران همراه با رعایت حدود الهی روش پسندیده پیشوایان دینی است.

چنانکه از پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله نقل شده است که آن حضرت به دختران عبدالمطلب علیهم السلام و زنان مسلمان از مهاجر و انصار دستور داد در شب عروسی زهرا علیها السلام در کنار او شادی کنند، شعرهای شادی آفرین بخوانند و سپاس پروردگار گویند، اما مراقب باشند در گرماگرم شادمانی و سرور از یاد خدا و جلب رضایت او غافل نگردند و مجلس را به ابتذال نکشانند.^۱ جادارد مقدس‌نماهای خشک، که مجالس عروسی را همانند مجالس عزا برگزار می‌کنند، و نیز فریب‌خوردگان دنیاطلب که با شکستن حریم‌ها، مجالس عروسی را به مجالس گناه و معصیت تبدیل می‌کنند در کار خود تجدید نظر کنند.

اگر به متون اسلامی و روایات اهل بیت عصمت علیهم السلام بنگریم، پی می‌بریم که در بیان مسائل مختلف، هیچ‌گونه کوتاهی از طرف آن‌ها صورت نگرفته است، و اگر نقصی وجود دارد از طرف صاحبان قلم و گفتار است که رسالت اطلاع‌رسانی را درست انجام نداده‌اند و در نتیجه،

۱. طهماسبی، علی، آداب زفاف.

قشر عظیمی از جامعه، مخصوصاً جوانان عزیز از کلمات نورانی معصومین (علیهم‌السلام) به طور کامل بهره‌مند نگشته‌اند.

در نتیجه، جهل و نادانی که از بزرگترین بلاهای اجتماع و از بزرگترین دردهای بشر شمرده می‌شود، سبب می‌گردد که انواع گناهان در جامعه رواج پیدا کند. به همین جهت برای زدودن و از بین بردن جهل و نادانی بر هر کس، یاد گرفتن واجبات و محرماتی که با شغل او سروکار دارد و در معرض مبتلا شدن به آن است واجب است.

همان طور که در معالجه بیماری‌ها به پزشک مراجعه می‌کنیم و در نقشه ساختمان به مهندس ساختمان رجوع می‌کنیم. در شناخت دستورات خدای بزرگ نیز باید به دانشمندان دینی که به او مرجع تقلید می‌گویند مراجعه کنیم، و رساله عملیه یا توضیح المسائل او را بخوانیم و حلال و حرام را تشخیص بدهیم و از حرام و گناهان دوری کنیم.

دوری از گناهان و به‌جا آوردن دستورات الهی زمینه‌ساز آسایش دنیا و آخرت و راه عبور از بحران‌ها و سختی‌های زندگی معرفی شده، زیرا خدای بزرگ ضمانت کرده است که هر کس به دستورات من عمل کند و گناهان را ترک کند زندگی خوشی برای او فراهم می‌کنم و از جایی که فکر نمی‌کند رزق و روزی او را فراهم می‌کنم.

در این نوشتار باید‌ها و نباید‌های مراسم عروسی به طور مختصر و مفید با بهره‌گیری از نظرات و فتاوی مراجع معظم تقلید بیان شده است. ذکر این نکته لازم است که هر کس باید بر اساس نظر مرجع تقلید خود عمل کند.

نکته دیگر این که در سؤال و جواب‌های شرعی، بعد از ذکر سؤال، جواب آمده است، و در پایان جواب مرجع تقلید مورد نظر ذکر گردیده است.

مراجع معظم تقلید که از نظراتشان استفاده گردیده:

۱. حضرت امام علیه السلام
۲. مقام معظم رهبری
۳. آیت الله فاضل لنکرانی
۴. آیت الله بهجت
۵. آیت الله تبریزی
۶. آیت الله مکارم شیرازی
۷. آیت الله صافی گلپایگانی
۸. آیت الله سیستانی

از آنجا که مراسم عقد و عروسی همراه است با شادی و نشاط و چه بسا در نتیجه ناآگاهی یا فریب شیطان و هوای نفس، شادی‌ها همراه گردد با غنای حرام یا موسیقی حرام یا رقص یا لهو یا اختلاط مرد و زن یا آسیب رساندن به حقوق دیگران، ابتدا هریک از این موارد را از نظر دین اسلام مورد بررسی قرار می‌دهیم، سپس به پیوند الهی خورشید فروزان و ماه تابان پرداخته و نسخه شفابخشی را که از این پیوند مبارک بدست می‌آید بیان کرده، تا سرمشق زندگی‌مان قرار گیرد. به فرموده رهبر بزرگوار انقلاب: نسخه طبیب را که انسان نباید بگذارد روی طاقچه تماشا کند. باید عمل کنیم تا بهره‌اش را ببریم. و در پایان برنامه‌هایی را که

می‌توان با اجرای آنها جشن نیکو و شاد و به‌دور از گناه برگزار نمود
بیان می‌کنیم.

بنابراین بعد از ذکر تاریخ و پیشینه‌ی غنا و موسیقی:

فصل اول: به غنا یا خوانندگی و زیرمجموعه‌های آن اختصاص پیدا
کرده و احکام آنها بیان گردیده است.

فصل دوم: موسیقی و مسائل مرتبط با آن مورد بررسی قرار گرفته است.

فصل سوم: به بیان کف زدن و احکام آن اختصاص پیدا کرده است.

فصل چهارم: رقص و انواع و احکام آن بیان گردیده.

فصل پنجم: رعایت حق الناس مورد نظر قرار گرفته، و شرایط و آداب
شادی بیان گردیده است.

فصل ششم: به بیان احکام اختلاط زن و مرد در عروسی‌ها و مجالس و
نوع پوشش بانوان پرداخته است.

فصل هفتم: پیوند مهر و ماه به تفصیل بیان گردیده و سبک ازدواج
اسلامی که از آن بزرگواران در تاریخ برای ما به یادگار گذاشته شده بیان
گردیده است.

فصل هشتم: به بیان این که چگونه جشنی شاد و خداپسندانه و به‌دور از
گناه داشته باشیم پرداخته است.

شادباش‌گویی و مجالس تأسف برانگیز

در اسلام به مراسمی در حد متعارف برای جشن عروسی سفارش شده است، که از آن جمله مهمانی است.

مهمانی: خوب است که در مراسم عروسی مهمانی بدهند. یعنی جشن مختصری برپا گردد، اقوام و خویشان به میمنت و شگون این وصلت دور هم جمع شوند و به عروس و داماد و خانواده‌هایشان شادباش گویند و از سفره‌ای که به شکرانه این وصلت گسترده می‌شود استفاده کنند.

منتهی میانه‌روی و توجه به دستورات خدای بزرگ در این جشن و مهمانی نباید فراموش شود.

متأسفانه بسیاری از مجالسی که امروزه به اسم جشن عروسی برپا می‌گردد. از قاعده‌ی شرع و عرف خارج و توأم با اسراف و گناه است. خوشگذرانی، آوازخوانی، انواع موسیقی، نوارهای مبتذل، سازها، رقص، مخلوط بودن زن و مرد، سفره‌های رنگارنگ، خرج‌های بیهوده، مردم‌آزاری به وسیله صداهای ساز و تنبک و ترقه و هورا کشیدن و ... در این مجالس به چشم می‌خورد، که نتیجه‌اش دوری از یاد خدا و غفلت از هدف اصلی پیوند زناشویی است.

مردم بخصوص جوانان نباید تصور کنند که در ایام ازدواج گناهان برای آنان جایز می‌باشد، باید متوجه باشند که اگر شالوده‌ی زندگی خویش را بر اساس بی‌اعتنایی و بی‌احترامی به دستورات خداوند پی‌ریزی کنند، و شادی خود را بهانه‌ای برای انجام گناه قرار دهند، خیر و برکت از زندگی

آنان خواهد رفت، و خداوند برکت خود را که مخصوص پرهیزکاران است نصیب آنان نخواهد کرد.

خدای متعال در قرآن کریم می‌فرماید: «کسی که از یاد من دوری کند زندگی سختی در انتظار اوست».

رسوم ناپسند در شهرها

عروس‌کشان

یکی از مراسمی که در جامعه‌ی فعلی ما در رابطه با ازدواج معمول شده و بسیاری از خانواده‌ها به آن اقدام می‌کنند، دور گرداندن عروس به دور شهر در عصر یا شب زفاف است، گرچه شادی خانواده‌ها به هنگام مراسم عروسی ستوده و پسندیده است اما طبیعی است که این شادی نباید موجب آزار دیگران گردد.

در بسیاری از این مراسم عروس را با همان لباس جشن به اتومبیل منتقل می‌کنند و طبیعی است که چهره و اندام وی در معرض نگاه نامحرمان خواهد بود، زیرا بوق زدن‌های ممتد اتومبیل‌های همراه قطعاً توجه همگان را جلب خواهد کرد.

آیا درست است که انسان مسلمان اینگونه زندگی زن‌اشویی خود را آغاز کند که هم خود مرتکب گناه شود و هم دیگران را به گناه وادارد.

دور گردانی‌هایی که در اواخر شب انجام می‌شود نیز موجب آزار و رنجش مردم را فراهم می‌کند. ساعاتی که اکثریت مردم پس از فعالیت‌های روزانه تازه به خواب رفته‌اند، گروهی به بهانه شادی و شگون با بوق

اتومبیل و کف زدن و هورا کشیدن آرامش آنان را برهم می زنند و موجب پریشانی و اضطرابشان را فراهم می کنند. به خصوص کودکان و بیماران و سالخوردهگان از این موضوع بیشتر آزرده می شوند، و شما عزیزان می دانید که حق الناس از گناهان بزرگ شمرده شده است.

فتوای مراجع بزرگوار تقلید در این مورد چنین است: «نوع تزیین ماشین و بوق زدن در سطح شهر اگر موجب جلب نظر نامحرم به عروس یا دیگر خانم ها و صورت زینت شده آنان گردد، یا موجب اذیت و مزاحمت مردم شود حرام است.»^۱

رسوم ناپسند در روستاها

در روستاها نیز بعضی از عروسی ها آمیخته با انواع گناهان است، صدای ساز و آواز و ترانه های مبتذل گناهی است، و پخش این مراسم به وسیله بلندگوها در سطح روستا گناهی دیگر، و مردم آزاری گناهی سوم، زیرا بسیاری از مردم متدین نمی خواهند این صداها را بشنوند و نیاز به آرامش دارند.

حتی شب زفاف و بردن عروس به خانه بخت نیز همراه هست با گناهانی، که از جمله مهمترین گناهان حق الناس است، نیمه های شب که اکثر مردم مخصوصاً کودکان و سالخوردهگان به خواب رفته اند، بیماری که با تحمل رنجی طولانی در نیمه های شب به خواب رفته، ناگاه با صدای ساز و آواز و بوق اتومبیل، و کف زدن و هورا کشیدن، و ترقه زدن و غیره ... از خواب می پرند و چه بسا زبان به نفرین بگشایند.

چه ناگوار است که انسان به خاطر شادی خود، آرامش شبانه‌ی بیماری را در انتهای شب برهم زند!

در این موارد جوانی که در آستانه‌ی ازدواج است مسئولیتی بزرگ بر دوش دارد، او باید شالوده‌ی زندگی خود را بر پایه ارج نهادن به همه‌ی ارزش‌های اسلامی و انسانی بنا نهد، زیرا در بسیاری از اوقات دیده می‌شود که خود داماد و عروس به امری راضی نیستند، ولی خانواده‌هایشان با اصرار به اینکه حسرت دارند، ناآگاهانه در انجام آن پافشاری می‌کنند.

وظیفه جوان در اینجا این است که محترمانه دیگران را به اشتباهاتشان آگاه سازد و از انجام کارهایی که تنها وبالش برای وی باقی می‌ماند جلوگیری کند.

جوان باید بداند که گناه یعنی: مخالفت و سرپیچی از فرمان خداوند که سبب عقب افتادن از خیر و سعادت در زندگی است، لذا جوانان باید نسبت به گناه حساس باشند، و مراسم عروسی و عقد را به گونه‌ای مدیریت کنند که در عین شادی و نشاط خالی از هر گونه گناه و کار حرام باشد.